REENFOCAR LA CULTURA PER SALVAR-NOS

REENFOCAR LA CULTURA PER SALVAR-NOS

ALFONS QUINTÀ

És una frase atribuïda a diversos autors, bàsicament a Édouard Herriot o a Émile Herriot, que s'haurien inspirat en una escriptora sueca (Ellen Key) o bé en un pedagog japonès del segle XIX. Fet i fumut és molt coneguda a França i sobretot és certa. La versió més acceptada afirma que "la cultura és allò que resta en un home quan ho ha oblidat tot".
Nosaltres estem en un moment de la nostra història en què hem de tenir molt present aquesta frase. En efecte, l'actual malson sembla que es mutarà en el mes de març, amb unes eleccions, però refer el que s'ha desfet costarà Déu i ajuda. Potser no quedarà ni la cultura en el sentit en què ?s'usava el mot durant la Transició.

Llavors en tots els programes polítics hi havia la lletania reivindicativa de "la llengua i la cultura". La llengua ha subsistit prou bé, però la cultura està rebregada com mai abans, en el sentit que està afectada per mals interns i ben catalans no pas -com va passar amb el franquisme- per mals polítics externs.
Sempre cal tenir present un axioma establert pel famós lingüista nord-americà Benjamin Lee Whorf, segon el qual "la cultura és mare i filla de la cultura". Per tant, si la cultura catalana es manté com ara és evident que la llengua en patirà.
Durant anys, parlar de cultura catalana ha estat un tabú o bé una estimulació per anar vers frases fetes. El resultat era que resultava força perillós excepte si era per treure la llengua i usar-la només per llepar. Moltes persones que ho van veure van decidir que era millor no dir gaire res. Tenien raó. Aquí, amb Pujol, amb el pujolisme i també amb ERC, en el Tripartit, les llistes negres han funcionat amb precisió i automatisme, sense cap escrúpol ni cap por de fer mal, així com el ridícul.
Per posar un exemple grotesc, del qual me'n foto sobiranament, a mi fa segles que no se'm convida als aniversaris de TV3, malgrat que foren les meves cordes vocals les que pronunciaren el mot "Top" pel qual un tècnic posà en marxa les emissions de TV3. En realitat, agraeixo ser oblidat, atès que, com he escrit mil vegades, "sento vergonya i necessitat de demanar perdó" per haver comès el que ara considero, vista l'actual TV3, una vilesa. Millor no sortir a cap foto, ni conèixer cap dels seus actuals gestors. Mai no estrenyeré la seva mà. Acabat el malson polític actual entrarem, ben possiblement, en un altre malson d'ingovernabilitat i "d'embolica que fa fort", quan en realitat fa dèbil.
Tindrem dos determinismes ja desapareguts arreu del món civilitzat. Un és el de l'independentisme estatista i l'altre el del ?marxisme-leninisme collita del 1917, que encarna a la perfecció Podem.
Caldrà vèncer ambdues maldats, obrant tant des de la "realpolitik", és a dir des dels problemes concrets reals, com són la lluita contra la corrupció, la modernització administrativa, la recuperació de l'Estat del Benestar, la reubicació dels àmbits de la política i de l'economia (en benefici d'ambdues, quan ara resulten ser una conxorxa), refer de cap a peus el sistema educatiu i crear espais d'autonomia institucional. Aquests útils institucionals, no pas governatius, han de ser molts i incloure els culturals i els acadèmics, certament refundats.
No pot ser que ara la política cultural vingui a ser una mena d'intendència militar pels combats polítics partidistes. Com molt bé afirmà dissabte i diumenge passats l'escriptor i periodista Valentí Puig en el programa Aquí Parlem de la xarxa de RTVE a Catalunya, el gran objectiu ha de ser la creativitat. Avui, aquesta està ofegada per unes subvencions que obren en sentit contrari. Alimenten boques servils i tapen les lliures. Que

Puig encetés aquest combat ha estat, per a mi, la bona notícia d'aquestes festes. Ha sorgit un gran tema al qual caldria donar continuïtat, perquè de com es pugui reenfocar depenen moltes coses, o gairebé totes. Si algú creu que el tema no té a veure amb l'economia, que llegeixi al gran i molt encertat Max Weber.

Font del document:
http://www.diaridegirona.cat/catalunya/2014/12/25/reenfocar-cultura-salvar-nos/703171.html?utm_source=rss